

SAKSFRAMLEGG

Ark: 153

Arkivsaksnr.: 20/666 l.nr. 20/5511

Kommune Søndre Land	Styre, råd, utvalg m.v.	Møtested Rådhuset	Møte Dato
------------------------	-------------------------	----------------------	-----------

Saksbehandler: Sander Willassen og Roger Fløttum

Sak: TILTAKSPAKKE FOR KULTUR, NÆRINGS LIV OG FRIVILLIGHET

Innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar den fremlagte tiltakslisten:
 - a. Økt bidrag til regionalt næringsprogram kr 0,2 mill - drift
 - b. Vedlikehold og oppussing av kommunale bygg og eiendom kr 1,25 mill – drift
 - c. Tiltak og vedlikehold av kommunale vannverk og renseanlegg kr 0,9 mill - drift
 - d. Digitalisering og tilrettelegging for bedrifter og næringsdrivende i kommunen kr 0,36 mill - investering
 - e. Utbygging av bredbånd, mobiltelefoni og nødnett uten bruk av NKOM kr 3 mill - drift
 - f. Informasjons- og opplysnings skilt med enhetlig profilering av kommunens tilbud kr 0,25 mill - investering
 - g. Tiltak for å hindre utenforskap og frafall kr 0,5 mill - drift
 - h. Ekstraordinær støtte til lag og foreninger kr 0,3 mill - drift

2. Rammebeløp og finansiering av tiltakene:
 - a. Totalrammen er på kr 6.760.000. 6,15 mill av dette er drift og 0,61 mill er investeringer.
 - b. 6,15 millioner til drift og vedlikehold, herunder 3 millioner fra omdisponerte midler fra allerede vedtatte bredbåndsmidler, slik at disse kan benyttes til utbygging uten bruk av NKOM-midler finansieres gjennom bruk av inflasjonsfond.
 - c. Investeringer på 0,61 mill er økte og nye investeringer knyttet til næringsutvikling og stedsutvikling, som finansieres gjennom bruk av lånemidler

3. Kommunestyret godkjenner rammen der intensjonen om å avhjelpe og eventuelt styrke berørte områder legges til grunn. Nødvendige avklaringer og rutiner for å sikre at tiltakene er målrettet og reelle delegeres til rådmannen.

4. Ordningen evalueres innen utgangen av september 2020.

5. Det blir fullt innsyn i ordningen gjennom kommunens postlister og regnskapstall.

6. Komitéen for Lokalsamfunn er styringsgruppe frem til evaluering fremlegges formannskapet.

Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre nødvendige budsjettendringer i tråd med vedtak i saken.

Vedlegg:

Bakgrunn:

Deler av næringslivet i Søndre kommune er i en krise. Etter at også Norge ble rammet av koronaviruset og tiltak er iverksatt for å bremse smittespredningen, har antallet permitterte og arbeidsledige skutt i været.

NAV lokalt bekrefter at pr 20. april er rundt 300 personer permittert. Av disse er 119 fra bedrifter i Søndre Land. I tillegg til disse kommer personer som er på ulike tiltak, samt tilkallingsvikarer og andre som er i "løse ansettelsesforhold" der de nå ikke blir eller kan benyttes. Selvstendig næringsdrivende og freelancere er foreløpig i liten grad representert i denne statistikken, da de ikke har samme mulighet for å permittere seg. Disse vil først bli synlige i det de faktisk står uten arbeid. På det tidspunktet snakker vi om at bedriften mest sannsynlig allerede har opphørt eller er under avvikling. NAV forventer at flere av disse ikke vil ha en jobb å komme tilbake til.

Kommunen er også svært bekymret for mange av dem som allerede er rammet, med tanke på det folkehelsearbeidet som nå gjøres på flere områder. Antall arbeidsplasser i kommunen har vært relativt stabilt de siste årene, og også vist en svak oppgang siste tiden. Søndre Land har i lang tid hatt fokus på folkehelse, utenforskap, integrering og inkludering. De siste par årene har dette arbeidet resultert i en rekke ordninger, blant annet gjennom Sølve, som har vist usedvanlig gode resultater. Mange er på vei tilbake til utdanning og jobb. Det er avgjørende at vi ikke svikter i dette arbeidet nå, men ser denne verdien i den enkelte, for familier og lokalsamfunnet som helhet og tar de riktige grepene for å sikre dette arbeidet. Urovekkende meldinger fra aktørene tas på alvor og det er viktig at vi handler nå.

Kommunen har også vært i dialog med til sammen ca. 100 næringsdrivende de siste ukene, og det som går igjen i tilbakemeldingene er at de føler mest på usikkerheten og likviditeten. De ser heller ikke at de statlige ordningene vil nå frem til dem.

Regjeringen har vedtatt flere tiltakspakker, i tillegg til at Innlandet fylkeskommune har lansert en tiltakspakke og formannskapet i Søndre Land kommune også betalingsutsettelse for kommunale avgifter og gebyrer. De kjente tiltakspakkene innebærer kun i begrenset grad likviditet til bransjene som sliter, dvs varehandel, servering/overnatting og servicebedrifter, og de store industribedriftene er avhengig av bankenes risikovilje og vurdering av framtidsutsikter for å få tilgang til statlig finansiering. Søndre Land kommune har imidlertid mange små og noen mellomstore bedrifter. Det vi ser er at de statlige tiltakspakkene i liten eller ingen grad når ut til våre bedrifter. Det er satt en rekke betingelser og fratrekk i støtteordningene, som medfører at de faller utenfor.

I tillegg til tiltakene rettet mot næringslivet har det blitt jobbet med en tiltakspakke for kultur og frivillighet. Rådmannen inkluderer tiltakene for kultur og frivillighet, samt de vedtatte tiltakene fra formannskapet i denne saken for å sikre finansiering og vise helheten i kommunens tiltak.

Ingen lag og foreninger har i perioden fra 12.mars til d.d hatt noen av sine inntektsbringende arrangement, og det blir heller ingen arrangement fram til 15.juni. Også etter 15. juni, som ligger i det man antar er smittetoppen, er det med rimelig grunn å anta at det blir restriksjoner. Den nasjonale tiltakspakken for lag og foreninger har så høye kriterier at ingen av våre foreninger kommer inn under denne. Støtteordningen gjelder foreløpig bare for perioden 5. mars til 30. april (denne er forventet å bli utvidet). Disse kriteriene utelukker, så vidt vi vet, alle lag og foreninger i vår kommune fra å få noen som helst form for støtte. Flere av våre lag og foreninger har allerede meldt et behov for midler. Flere melder også at de allerede sliter med likviditeten og at dette vil bli et stort problem utover sommeren. Kulturtilbud og aktiviteter fra lag og foreninger er selve limet i lokalsamfunnet, og har også sin avgjørende rolle i folkehelsearbeidet sett med overordnet blick.

Vurdering:

Rådmannen ser det som kritisk for kultur, næringsliv, lag og foreninger i Søndre Land at kommunen nå er med å støtter disse økonomisk. Kultur, næringsliv, lag og foreninger – det er oss, deg og meg, naboen og vennene i nabogrenda. Vi må ta grep og gjøre det vi kan for å bidra til at flest mulig kommer best mulig igjennom dette på alle plan, vel vitende om at det er en umulig oppgave å nå alle.

Det er svært uheldig at de statlige tiltakene i alt for liten grad treffer de små bedriftene. Søndre Land er en typisk kommune med mange mindre aktører, hvor man møysommelig har bygd opp bedriften sin gjennom lang tid, holdt kostnader nede og driver sunt men blir da "straffet" for nettopp dette. Kultur og frivillighet er også tilpasser lokalsamfunnet og lider samme skjebne i de statlige tiltakene.

Vi ser for oss den skisserte løsningen nedenfor, men ved større endringer i de nasjonale tiltakspakkene må det kunne gjøres enkelte endringer i disse pakkene administrativt.

1. En økning i det regionale næringsutviklingsfondet må ses i sammenheng med eventuelle endringer i fondet og bruken av midlene.
 2. Oppussing og vedlikehold av kommunal eiendom vil kunne bidra til at både små bedrifter, tiltaksplasser ved Sølve og andre målgrupper nås. Det innebærer også grøntområder og friluftsliv som for eksempel badeplasser. Tanken er at prosjekter brytes ned til små oppgaver som flere kan gi tilbud på.
 3. Vannverk og renseanlegg er satt opp som eget punkt, da det er et litt støtte og mer konkret tiltak blant annet skifte av tak.
 4. Digitalisering i næringslivet er tilrettelegging som vil styrke næringslivet og handelsstanden, og vil gi varig, positiv effekt. God skilting vil også gi et positivt bidrag til
-

både handel og annen opplevelse av kommunene, hva gjelder, informasjon, å finne frem og tilegne seg kunnskap om kultur og opplevelsespunkter.

5. Satsing på bredbånd, bedre mobildekning, 5G og tilrettelegging for det nye nødnettet vil sikre innbyggere og næringsliv et bedre grunnlag for liv og aktivitet i bygder og grender.

6. Midler til å styrke arbeidet med folkehelse og utenforskap øremerkes for å sikre det arbeidet som er gjort og at man kan sette inn nødvendige tiltak.

7. For kultur, lag og foreninger ser man for seg

a. En målrettet pakke for de som hadde planlagte arrangement som det påløper utgifter på uten at det kommer inn inntekter på arrangementet. Vi går altså ikke inn å gir støtte for inntektstap på disse arrangementene, men kan ta de påløpte utgiftene på planlagte/avlyste arrangement som følge av covid-19. Det vil her være et krav at det ikke er mulig å søke støtte på de nasjonale/fylkeskommunale tiltakspakkene som foreligger på det tidspunktet, samt at utgiftene må kunne dokumenteres.

b. En generell pakke hvor det vil være mulighet for å søke ekstraordinært tilskudd for bortfall av inntekter og muligheten for inntektsbringende aktiviteter. Her vil rådmannen lage retningslinjer som vil legges fram for komite for lokalsamfunn når de er klare.

Alle tiltak vil vurderes, mange vil være søknadsbaserte og intensjonen er at de skal fange opp behov i Søndre Land og der det fins regionale eller statlige ordninger skal disse være undersøkt og omsøkt.

Arne Skogsbakken
rådmann

Sander Willassen
saksbehandler
dato: 20.04.2020